בבית המשפט העליון **בג"ץ**
/26
<u>בשבתו כבית משפט גבוה לצדק</u>

בעניין:

מאזן גנאים, , ראש עיריית סכנין

ע"י עוה"ד הדיל אבו סאלח (מ.ר. 93323) ו/או חסן ג'בארין ו/או סוהאד בשארה ו/או מייסאנא מוראני ו/או סלאם ארשיד ו/או לובנא תומא
מעדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רח' יפו 94, ת.ד. 54 חיפה 3100001
טלפון: 050-6361-808; דוא"ל: hadeel@adalah.org

<u>העותר</u>

נ ג ד

1. **מפקד תחנת משגב, סגן ניצב אנר יוסף**
2. **מפכ"ל משטרת ישראל, רב ניצב דני לוי**

ע"י פרקליטות המדינה, מחלקת בג"צים
רחוב צלאח א-דין 31, ירושלים, מיקוד 9711054
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011; דוא"ל: HCJ-dep@justice.gov.il

<u>המשיבים</u>

<u>עתירה למתן צו על תנאי</u>

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו צו על תנאי המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם מדוע לא לאפשר את הגעת התהלוכה נגד הפשיעה בחברה הערבית שמתוכננת להתקיים בסכנין ביום 22.01.2026 בשעה 15:00 לצומת המובילה לתחנת המשטרה במשגב.

<u>בקשה לקיום דיון דחוף בעתירה</u>

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת לקבוע דיון דחוף לשמיעת העתירה דנן.
התהלוכה נשוא העתירה מתוכננת להתקיים ביום 22.01.2026 בשעה 15:00, ומכאן דחיפות הנושא. לכן ועל מנת לא לייתר את העתירה, מתבקש בית המשפט הנכבד לקיים בה דיון באופן מיידי.

יצוין כי בית המשפט הנכבד, במקרים דומים קודמים, קבע דיון בעתירות שהוגשו נגד האיסור על קיומן של הפגנות נגד המלחמה תוך יממה אחת מיום הגשת העתירות, ולפני מועדן המתוכנן של ההפגנות וזאת על מנת לא לייתר את העתירות ותוך מתן ערך חשוב לזכות החוקתית למחאה (ראו למשל: בג"ץ

8007/23 **מפלגת חד"ש – החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה** (8.11.2023); בג"ץ 8211/23 **לוי נ' מפקד מחוז תל אביב, משטרת ישראל (16.11.2023)).**

נימוקי העתירה להלן מהווים חלק בלתי נפרד מבקשה זו.

ואלה נימוקי העתירה

הצדדים לעתירה

1. **העותר** הינו ראש עיריית סכנין שהגיש את הבקשה לרישוי התהלוכה.

2. **המשיב מס' 1** (להלן: "**המשיב**") הוא מפקד תחנת משגב שסירב לאפשר את הגעת התהלוכה לצומת המובילה לתחנת המשטרה במשגב כמבוקש לעיל. **המשיב מס' 2** הוא המפקד הכללי של המשטרה.

החלק העובדתי

3. מראשית השנה, 18 אזרחים ערבים קיפחו את חייהם כתוצאה מהאלימות והפשיעה הגואה בחברה הערבית. ברקע אירועים אלה ביקורת רבה על הטיפול הלקוי של המשטרה במקרי אלימות ורצח בחברה הערבית.

4. ביום 19.01.2026, הוכרזה שביתה כללית בסכנין על רקע ריבוי מקרי הירי והאלימות בעיר. במסגרת פעולות המחאה, הוחלט לקיים תהלוכה אשר תחל בעיר סכנין ותסתיים בצומת המובילה אל תחנת המשטרה במשגב (להלן: **תחנת המשטרה**).

5. על כן, ביום 20.01.2026 הגיש העותר בקשה לרישוי התהלוכה ובקשתו אושרה.

6. יום למחרת, ועל רקע הצטרפות ועד ראשי הרשויות הערביות להזמנה למחאה, זומן העותר אל תחנת משגב לשיחה עם מפקד התחנה, שם נמסר לו כי המשיב מס' 1 חוזר בו מהאישור שניתן, וכי קיום התהלוכה יתאפשר רק אם תסתיים ליד תחנת הדלק הראשונה ביציאה מן העיר סכנין, וזאת בשל אילוצי כוח אדם לאור המספר הרב של מפגינים שצפויים להשתתף בתהלוכה. תחנת הדלק האמורה נמצאת במרחק של כ-1.5 קילומטר מתחנת המשטרה.

7. ביום 21.01.2026, פנה העותר בכתב באמצעות הח"מ אל המשיבים, היועצת המשפטית לממשלה ולמחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה בבקשה כי המשיב מס' 1 יחזור בו מהתנאי האוסר על הגעת התהלוכה אל תחנת המשטרה במשגב. במסגרת הפנייה התבקשה תגובתם עד לשעה 15:00 באותו יום בכדי לאפשר פנייה לערכאות במידה והתנאי יישאר על כנו. בהמשך, במסגרת שיחה טלפונית מטעם נציג של המשיב מס' 1 נמסר לח"מ כי המענה נמסר לפונים, קרי לראש עיריית

סכנין. לאחר בדיקה מול העותר עלה כי המשיב מס׳ 1 יצר קשר טלפוני עם העותר ושאל אם הוא מיוצג על ידי החי״מ, בשיחה זו לא עלו פרטים או נתונים חדשים.

== רצ״ב תצהיר מטעם מר מאזן גנאים המסומן כנספח א׳.

== רצ״ב העתק מהמכתב מיום 21.01.2026 המסומן כנספח ב׳.

<u>הטיעון המשפטי</u>

8. העותר יטען כי ההחלטה לאסור על התהלוכה להגיע אל הצומת המובילה אל תחנת המשטרה במשגב אינה החלטה סבירה ודינה בטלות.

9. חופש הביטוי וחופש המחאה הם זכויות יסוד חוקתיות. חופש הביטוי הוא מזכויות היסוד הראשונות שהוכרו על ידי בית משפט העליון לא רק מכוח חשיבותו עבור הפרט, אלא מתוקף זיקתו ההדוקה למשטר הדמוקרטי (ראו: בג״ץ 73/53 **חברת ״קול העם״ נ׳ שר הפנים**, פ״ד ז (1953)). גם חופש המחאה הוכר כזכות יסוד (בג״ץ 153/83 **לוי נ׳ מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל**, פ״ד לח(2) 393, 398 (1984)). כיום, זכויות אלה הן בעלות מעמד חוקתי, וזאת מתוקף היותן ״ביטוי לאותה אוטונומיה של הרצון הפרטי, חופש הבחירה וחופש הפסילה, הנכללים במסגרת כבוד האדם כזכות חוקתית״ (בג״ץ 2557/05 **מטה הרוב נ׳ משטרת ישראל**, פ״ד סב(1) 200, פס׳ 13 לפסק דינו של הנשיא א׳ ברק (2006)).

10. חשיבות בחירת מיקומה של מחאה זכתה להתייחסות בפסיקה בהיותה אמירה בעלת חשיבות עצמאית ונפרדת עבור המוחים ואף היא חוסה תחת ההגנה של חירות ההפגנה והביטוי:

> ״הבחירה של המפגינים במיקום מסוים היא לרוב אינה בחירה ניטראלית. לעיתים קרובות בוחרים המפגינים ב׳מיקום הטוב ביותר׳ – דהיינו, במיקום בו נוכחותם הפיסית במרחב תורגש באופן המרבי, והמסר שאותו הם מבקשים להעביר יועבר באופן האפקטיבי ביותר. ברי שבבחירה זו כשלעצמה אין כל פסול, וזאת גם אם משמעות הדבר שבהפגנה תהא גלומה מידה רבה יותר של ׳הפרעה׳ לציבור [...] הפגנה היא אפוא – מעצם טיבה וטבעה – אקט פומבי, בו מבקשים המפגינים להביא את מחאתם אל הקהל האפשרי הגדול ביותר, ומתוקף כך יש חשיבות רבה גם לבחירות המקום. לא לחינם בחרו הדוברים והמפגינים לאורך ההיסטוריה האנושית את ׳כיכר העיר׳ כזירה המתאימה לעריכת הפגנות. הדבר נובע, מניה-וביה, מתוך הכרה בכך שבכל הנוגע להעברת המסר הזירה אינה פחות חשובה מהמסר. הדברים יפים בייחוד שעה ש׳כיכר העיר׳ אינה רק ׳סתם׳ מקום מרכזי, אלא הבחירה בה נושאת כשלעצמה מטען או אמירה כלשהם. במצבים אלו, לא זו בלבד שהזירה (המדיום) אינה פחות חשובה מהמסר, אלא לעיתים היא כשלעצמה מהווה סוג של ביטוי״ (בג״ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ׳ משטרת ישראל** (2017), פסקה 13 לחוות דעת השופט י׳ דנציגר)

11. בענייננו, הבחירה כי התהלוכה תגיע לאזור תחנת המשטרה במשגב אינה בחירה סתמית או מקרית. בחירה זו נובעת מהמסר אותו מתכוונים להביע המוחים, מסר שכולל בתוכו ביקורת על התנהלות המשטרה בהקשר הפשיעה והאלימות בחברה הערבית, תוך העלמת עין מתפקידה בבלימת הפשיעה, באיתור המעורבים ובפיצוח התיקים.

12. כפי שתואר לעיל, הדרישה כי התהלוכה תסתיים במרחק של קילומטר וחצי מתחנת המשטרה פוגעת באופן ממשי במסר זה ומהווה פגיעה בלתי מידתית בזכות לחופש הביטוי, וכן היא בלתי סבירה ביחס לאמות המידה של ההגבלות שיש למשטרה סמכות להטיל.

13. בבג"ץ 6536/17 **התנועה למען איכות השלטון נ' משטרת ישראל** (2017) (להלן: בג"ץ **כיכר גורן**) עמדה הנשיאה לשעבר א' חיות על המבחן הראוי שמצדיק שימוש בסמכויות המשטרה לצורך הטלת הגבלות של חופש הביטוי וחופש ההפגנה:

> **בהפעלת סמכויותיה הנ"ל נדרשת המשטרה לנהוג בהגינות ובסבירות** [...]. היא רשאית להגביל את הזכות להפגין רק כאשר מתקיימת **וודאות קרובה לפגיעה קשה ורצינית בסדר הציבורי או בשלום הציבור**, ורק במידה הנדרשת על מנת למנוע פגיעה כאמור.
>
> עקרונות אלו הנוהגים עמנו מימים ימימה ומעמדה הרם של הזכות לחופש הביטוי וההפגנה, **משמעותם היא כי לא כל פגיעה בסדר או בביטחון תצדיק את הגבלת הזכות להפגין ואין די בכך שהפגנה גורמת לאי נוחות, אפילו אי נוחות רבה, כדי לאסור על קיומה**. ככל שהציבור בישראל חפץ חיים בדמוקרטיה עליו לסגל לעצמו, כבכל מדינה מתוקנת, רמת סיבולת ויכולת הכלה של הפגנות, על אף הפגיעה בשגרת החיים ואי-הנוחות הכרוכה בהן לעיתים [ההדגשות אינן במקור].
> בג"ץ **כיכר גורן**, פס' 20-19 לפסק דינה של הנשיאה חיות.

14. ככלל, על המשטרה להקצות כוח אדם לשם קיומן של הפגנות ושמירה על שלומם של המפגינים ועל קיום הסדר הציבורי (ס' 12 להנחייה מס' 3.1200 של היועץ המשפטי לממשלה בעניין חירות ההפגנה).

15. סוגיית איסור קיומן של הפגנות בשל מגבלות ואילוצי כוח אדם נדונה לאחרונה בבג"ץ 8007/23 **מפלגת חד"ש – החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון נ' מר יעקב שבתאי, מפכ"ל המשטרה** (פורסם בנבו, 8.11.2023), שם אמנם נדחתה העתירה בשל עילה זו, אבל בית המשפט הדגיש את הייחודיות של עיתוי הבקשות לרישוי ההפגנות מושא העתירה, עת הייתה המדינה במצב מלחמה מתמשך. כיום מצב זה אינו רלוונטי עוד, ועל כן אין להפוך את המצב החריג **עד מאוד** דאז לנורמה המכתיבה את גבולות מימוש חופש הביטוי שלא בעת חירום.

לסיכום, דרישת המשטרה בנסיבות דנן אינה סבירה והיא פוגעת באופן קיצוני בזכות לחופש הביטוי. הנימוק שהובא על ידי המשיבה אינו מהווה נימוק סביר להתניית קיום העצרת בכך שתסתיים במרחק כה רב מהמיקום המתוכנן, קל וחומר כאשר העברתה ירוקן את התהלוכה ומטרתה מתוכן. על כן, לא

רק שההחלטה של המשטרה אינה סבירה, אלא היא נועדה לתכלית בלתי ראויה, אינה מידתית ועל כן, דינה בטלות.

לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו על תנאי כמבוקש, לזמן את הצדדים לדיון דחוף ולהפוך את הצו על תנאי לצו מוחלט ולחייב את המשיבים בהוצאות.

_____

הדיל אבו סאלח, עו"ד

ב"כ העותר

חיפה, 21.01.2026